

Motion

1980/81: 1578

av Annika Öhrström m. fl.
om vidgad möjlighet till allmänt åtal för misshandel

Enligt 3 kap. 5 § brottsbalken döms den som tillfogar annan person kroppsskada, sjukdom eller smärta eller försätter honom i vanmakt eller annat sådant tillstånd för misshandel till fängelse i högst två år. Ringa brott bestraffas med böter. Grovt brott bestraffas med fängelse i minst ett, högst tio år.

Jämlikt 3 kap. 11 § brottsbalken får misshandel som inte är grov eller som inte förövats på allmän plats åtalas av allmän åklagare endast efter antingen angivelse eller om det är påkallat ur allmän synpunkt.

Våldsbrottsligheten har markant ökat i allmänhet. I synnerhet — vilket är väl känt för polis och åklagarväsende — har en omfattande ökning av våldsbrottsligheten utbredd sig inom hemmets dörrar. Hustrur och barn utsätts av framför allt män under alkoholpåverkan inom hemmets dörrar för en regelbunden, inte sällan brutal misshandel.

Vad framför allt gäller kvinnor som utsätts för misshandel följer mycket sällan åtal fastän polisen — som ofta medverkat till att återställa lugnet i familjen — väl känner till förhållandena. Skälet härtill är just att åtal inte anses påkallat ur allmän synpunkt, eftersom brotten begåtts i hemmet, dvs. inte på allmän plats, och sällan uppfyller de högt ställda rekvisiten på grov misshandel.

Av rädsla för repressalier mot sig själva och mot barnen förekommer det mycket sällan att kvinnor anger misshandel av här beskriven art till åtal. Om angivelse ändå sker övertalas kvinnorna oftast att återta denna. Vidhåller hon angivelsen, blir resultatet ofta att hon som målsägande i rättegången lämnar en mycket överslätande redogörelse för vad som förekommit.

Ett rättssamhälle som utger sig för att värna om den enskilde medborgarens integritet till kropp och själ kan inte tillåta sig att stillatigande åse den omfattande, mot kvinnor riktade misshandel som förekommer inom hemmets dörrar.

För att kunna åstadkomma en ändring av nuvarande förhållanden måste polis och åklagare ges rätt att omedelbart ingripa mot den som våldfört sig mot annan — även om detta skett på enskild plats. I allvarliga fall måste ett anhållande eller en häktning kunna ske omedelbart. I mindre allvarliga fall måste polis i samarbete med sociala myndigheter kunna ingripa för att på annat sätt föra utsatta familjemedlemmar i säkerhet.

Det är också angeläget att lagföring av här angivna brott kan ske så snart som möjligt. Hämndmotiv eller liknande får naturligtvis inte tillåtas ha inverkan på målets utgång, men det är å andra sidan av vikt att till domstolar-

nas kännedom kommer fullständigast möjliga uppgifter som underlag för blivande dom i målet.

Häri angivna syften uppnås bäst genom att misshandelsbrott utan undantag hänförs under allmänt åtal. (Stadgandena i 20 kap. 7 § rättegångsbalken om åklagares möjlighet att underlåta åtal i vissa fall måste anses innehålla tillräckliga möjligheter att i förekommande fall underlåta åtal.)

Frågan om skyndsamhet i behandlingen av misshandelsmål bör lämpligen överlämnas åt rättstillämpningen och domstolsväsendet att genomföra lämpliga arrangemang för.

Mot bakgrund av vad i motionen anförts yrkar vi

att riksdagen hos regeringen begär förslag till lagstiftning av innehåll att 3 kap. 11 § brottsbalken skall upphöra att gälla med verkan fr. o. m. den 1 januari 1982.

Stockholm den 27 januari 1981

ANNIKA ÖHRSTRÖM (c)

PÄR GRANSTEDT (c)

STINA ANDERSSON (c)

ANNA ELIASSON (c)